

Raad ↵
Volksgezondheid
& Samenleving

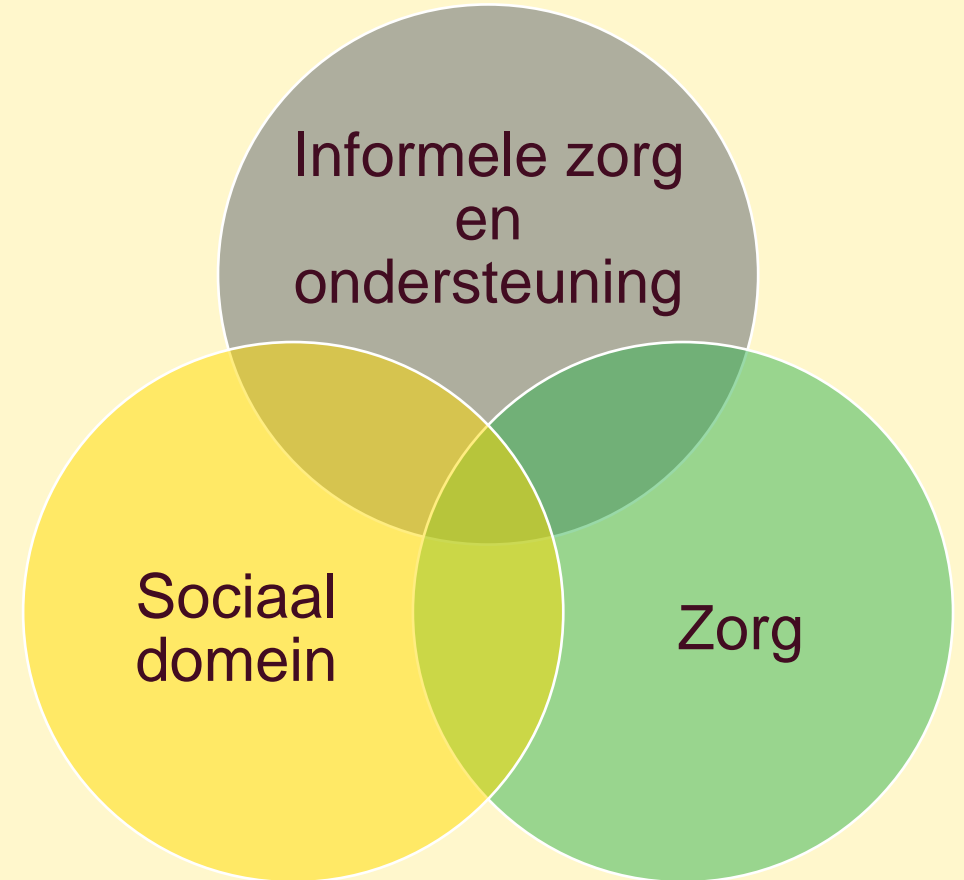
Grenzeloos Samenwerken?

Bas Leerink

Symposium Ruim
baan voor sociale
kwaliteit
1 juni 2023

↳ De belofte van domeinoverstijgend samenwerken in het sociaal domein

- Noodzaak tot betere samenwerking is helder
 - Verwevenheid problematiek van burgers
 - Groeiende maatschappelijke verschillen
 - Toenemende tekorten op de arbeidsmarkt
- Belofte van domeinoverstijgende samenwerking is hoog
 - 'Burgers ontvangen betere hulp'
 - 'Publieke dienstverlening wordt doelmatiger'
 - 'Werk wordt betekenisvoller voor professionals'
- Er wordt veel verwacht van het sociaal domein
 - Integrale blik op burgers, maatwerk, niet-medicaliseren etc.

↳ RVS-rapport over domeinoverstijgende samenwerking

- **Observatie:** Veel succesvolle vormen van domeinoverstijgende samenwerking in de praktijk die moeite hebben met het vinden van financiering en duurzame basis
- ‘Samenwerking’ als **politieke en beleidsmatige belofte voor houdbaarheid van zorg en ondersteuning en verhogen van sociale kwaliteit**
 - VWS: “Het kan wél” (2020)
 - Wetsvoorstel domeinoverstijgende samenwerking in consultatie (Wmo-Wlz) (2021)
 - Regeerakkoord: ‘stelsel hoeft niet worden herzien’ (2022)
- O.b.v. analyse van verschillende ‘goede praktijkvoorbeelden’ van domeinoverstijgende samenwerking in de praktijk, gesprekken met experts en literatuurstudie onderzoekt de Raad mogelijkheden voor stimuleren domeinoverstijgende samenwerking

Het kan wél!
Complexe
zorgvragen bij VWS

Centrale vraag

Op welke manier kunnen stelsels van zorg en ondersteuning aangepast worden om vormen van domeinoverstijgende samenwerking beter mogelijk te maken?

3 achterliggende problemen bij domeinoverstijgende samenwerking

- **Eigenaarschap** voor complexe problemen is vaak niet belegd bij een duidelijke partij. Sterk afgebakende logica's van verschillende stelsels zijn niet geschikt in het omgaan met dynamische, complexe problematiek van burgers.
- **Wrong-pocket problematiek** is hardnekkig. Investeren in samenwerking, gericht op preventie loont in veel gevallen niet voor de investerende partij (gemeente, zorgverzekeraar)
- Domeinoverstijgend samenwerken is **belastend** voor bestuurders en professionals. Hoewel succesvolle samenwerking energie en voldoening kan geven, vraagt het extra (niet-vergoede) investeringen in tijd, energie en geld om samenwerkingsprojecten te doen slagen.

↳ Stelselaanpassingen voor de korte termijn

- Op korte termijn moeten manieren gevonden worden binnen de stelsels om **domeinoverstijgend samenwerken te stimuleren**.
- Bij die manieren moet het gaan om **vereenvoudiging** van de wisselwerking tussen stelsels, waardoor het doen van domeinoverstijgende investeringen voor inkopers van zorg eenvoudiger wordt.
 - Geef een stimulans aan het gebruik van **creatieve en bewezen succesvolle financieringsafspraken**, zoals grens- of overbruggingsbudgetten of *shared savings*-afspraken.
 - Zoek naar **juridische manieren waarmee inkopers van zorg – waar mogelijk buiten het eigen domein – geld kunnen besteden** aan passende zorg.
 - Onderzoek de baten van een **doelgroepenbenadering** voor passende bekostiging en financiering. Hierbij blijven de stelselwetten bestaan, maar wordt de zorg voor een bepaalde afgebakende populatie, zoals kwetsbare thuiswonende ouderen, daar als het ware uitgelicht en binnen één (nieuw) stelsel ondergebracht.

**Wat moet er gebeuren om
domeinoverstijgende samenwerking in
het sociaal domein de stroom mee te
geven op de lange termijn?**

↳ 1. Kies een helder inhoudelijk startpunt

Domeinoverstijgende samenwerking is geen panacee. Een heldere gedeelde ambitie met wederzijdse afhankelijkheid is noodzakelijk

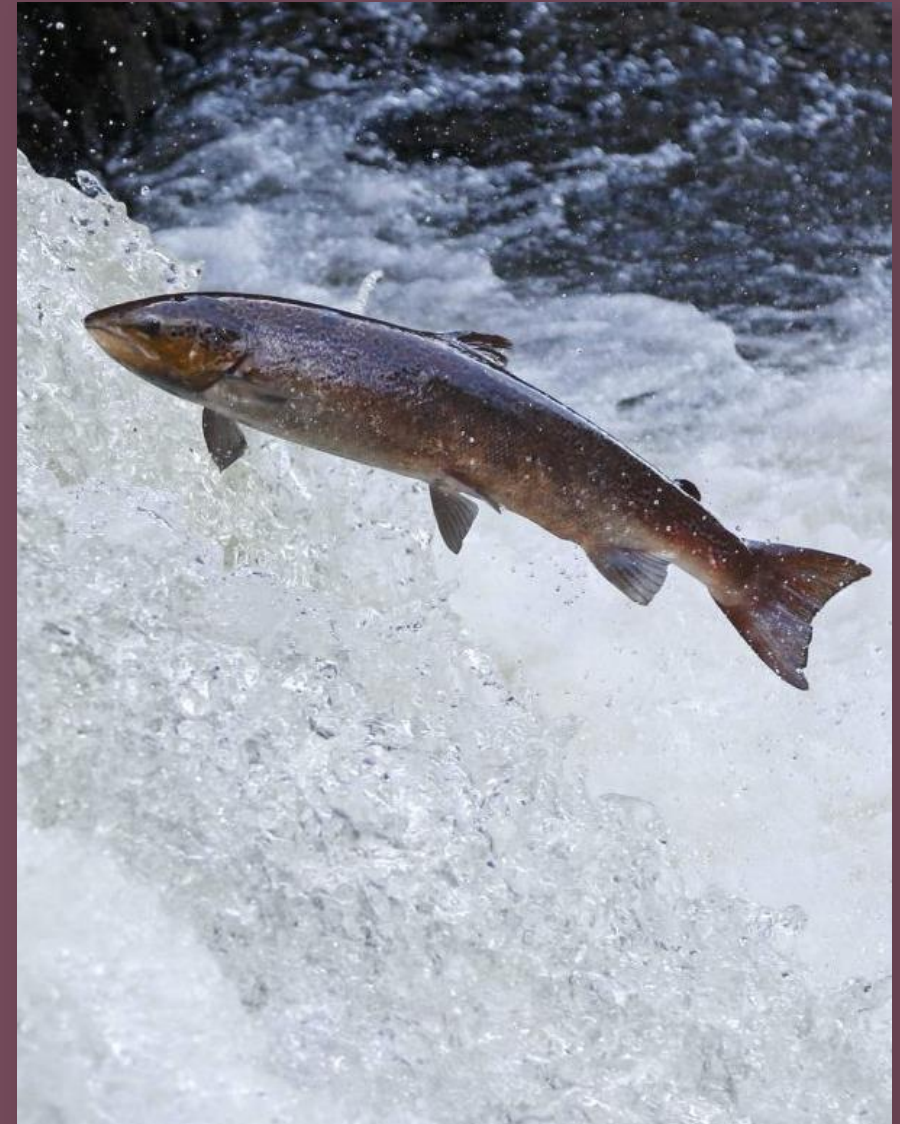
- ❑ Verken verschillende mogelijke doelen en heb aandacht voor verschillende inzichten, accenten en belangen
- ❑ Verschillen op inhoudelijk, bestuurlijk/strategisch of financieel vlak moeten niet worden toegedekt
- ❑ Heb aandacht voor continuïteit; het mag niet van individuen afhankelijk zijn

↳ 2. Van transformatie naar transitie

Goede voorbeelden uit de praktijk worden nu nog te vaak tegengewerkt door de schotten tussen de stelsels van zorg en ondersteuning.

- Systeemfalen moet benoemd en geadresseerd worden
- Aanpassingen in wetten zijn nodig zodat domeinoverstijgende samenwerking verplicht wordt
- Gedeelde verantwoordelijkheden en toezicht
- Andere vormen van financiering

↳ 3. Onderken dat transitie mensenwerk is

Het veranderen van systemen vraagt om moed, leiderschap en de bereidheid om echt anders te werken

- ❑ Domeinoverstijgend samenwerking is een veranderproces dat serieus genomen moet worden
- ❑ Kennis over transitie en gedragsverandering moet meer gebruikt worden
- ❑ Cruciale rol voor Werkplaatsen Sociaal Domein in

Raad ↙
Volksgezondheid
& Samenleving

Vragen of opmerkingen?

www.raadrvs.nl

